

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาวุธปืน
และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน*
LEGAL MEASURES TO CONTROL THE POSSESSION OF FIREARMS,
CARRYING FIREARMS AND USE FIREARMS FOR SELF-DEFENSE

เอกพงษ์ คลังกรณ์

Ekapong Klungkorn

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Postgraduate School Western University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author Email: ekaponglaw@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายในส่วนของ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน 2) ศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย 3) เสนอแนะมาตรการทางกฎหมาย โดยนำกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิง คุณภาพโดยศึกษาจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัย สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ ประกอบการ สัมภาษณ์เชิงลึก 8 กลุ่ม ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ เจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายปกครอง ผู้ จำหน่ายอาวุธปืน ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืน พ.ศ. 2490 ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน 2) ทั้งในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทยล้วนแต่มีการกำหนดการ ควบคุมการมี พาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน 3) ควรแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่ง จะมีสิทธิได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน การพาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ จะต้องเก็บอาวุธ ปืนที่ไม่ได้บรรจุกระสุนปืนไว้ในห้องเก็บสัมภาระของยานพาหนะที่ล็อกหรือเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดล็อกในลักษณะที่ ไม่สามารถหยิบฉวยอาวุธปืนมาใช้ได้ทันที ควรสันนิษฐานไว้ก่อนว่าการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนที่ชอบด้วย กฎหมายภายในเคสสถานเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายและพอสมควรแก่เหตุ

คำสำคัญ : มาตรการทางกฎหมาย, การมีอาวุธปืน, การพาวุธปืน, การป้องกันตัว

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the theory, facts and legal problems in terms of Legal measures to control the possession of firearms, carrying firearms and use firearms for self-defense 2) To analyze Legal measures in the Kingdom of Thailand and foreign. 3) To suggest guidelines applying Legal measures by applying foreign laws that are appropriate to Thai law. This research is a qualitative research conducted by researching documents, legal texts,

academic texts, research papers, statistics, information from websites, together with in-depth interviews with 8 groups such as judges, prosecutors, lawyers, police officers, administrative departments, firearm dealers, people who are interested and public organizations related to the defense industry for total 35 persons. The results of the study revealed that: 1) the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms Act, B.E. 2490 (1947) have been enforced for a long time. Some provisions therefore are not appropriate for the current social and economic conditions. 2) The United States of America, The United Kingdom, The Federal Republic of Germany, Republic of Singapore and The Kingdom of Thailand all have Legal measures to control the possession of firearms, carrying firearms and use firearms for self-defense 3) To amend the law by determining the qualifications of those who are entitled to be allowed to have and use firearms, consideration from history of offenses, theoretical and practical tests on the use of firearms. Passed a diagnosis from a psychiatric doctor. Must be a person having the ability to pay compensation and should bring down the price of the legal firearms and to reduce the illegal firearms purchases. When transporting firearms to a town, village or public way, the unloaded firearms must be stored in a locked compartment of the vehicle or in a locked container in such a way that the firearm cannot be readily accessed and used. Should be presumed that self-defense using the lawful firearms in own dwelling is a legitimate and reasonable defense.

Keywords: Legal measures, Possession and Use of firearms, Carrying firearms, Self-defense

บทนำ

ด้วยกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนมีการใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 จึงมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นในเรื่องของ **1) ความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน** กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ขอมิและใช้อาวุธปืน อาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมีราคาต่ำกว่าอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายมาก ทั้งการซื้ออาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกระทำได้ง่าย ไม่ต้องมีใบอนุญาตให้มีอาวุธปืน ไม่เสียเวลาเนื่องจากไม่ต้องขออนุญาต ไม่ต้องมีการตรวจสอบประวัติอาชญากร ยิ่งกว่านั้น ยังสามารถหาซื้ออาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีให้เลือกทั้งอาวุธปืนไม่มีทะเบียน อาวุธปืนไทยประดิษฐ์ หรือสิ่งเทียมอาวุธปืนดัดแปลง หากนำไปก่ออาชญากรรมแล้ว ย่อมยากแก่การตรวจสอบและติดตามหาตัวผู้กระทำความผิด ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14150/2558 วินิจฉัยว่า อาวุธปืนเป็นอาวุธที่ร้ายแรงโดยสภาพ สามารถใช้ทำอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่นได้ ทั้งอาวุธปืนของกลางยังเป็นอาวุธปืนที่ไม่มีเครื่องหมายทะเบียนของเจ้าพนักงานประทับ หากนำไปก่ออาชญากรรมแล้ว ย่อมยากแก่การตรวจสอบและติดตามหาตัวผู้กระทำความผิด 2558 (ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, 2558) **2) ความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ** กล่าวคือ ในกรณีที่เจ้าพนักงานพบประชาชนพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ เจ้าพนักงานจะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจตัดสินว่าจะดำเนินคดีหรือไม่อย่างไร อันอาจก่อให้เกิดความลักลั่นในการใช้ดุลพินิจ หรืออาจเป็นการช่องทางการกระทำการทุจริตใช้ดุลพินิจในทางมิชอบ ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5925/2540 วินิจฉัยว่าขณะถูกจับจำเลยกำลังรอรับเงินตามเช็คจากธนาคารจำนวน 700,000 บาท ซึ่งเป็นการเบิกเงินสดจำนวนมาก ดังนั้น การที่จำเลยนำอาวุธปืนของกลางไปดังกล่าวย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำที่มีเหตุอันสมควร เพราะเป็นการกระทำเพื่อป้องกันทรัพย์สินอันมีค่าของตน ตลอดจนได้ความว่าอาวุธปืนของกลางเป็นอาวุธปืนของจำเลยซึ่งได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้ในครอบครองโดยชอบ

ด้วยกฎหมาย และการพาอาวุธปืนของกลางติดตัวไปของจำเลย ก็เป็นการใส่ไว้ในกระเป๋าลืออย่างมิดชิดอีกด้วย จึงถือได้ว่าเป็นการพาไปโดยมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ จึงไม่มีความผิดต่อกฎหมาย (ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, 2540) 3) **การใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน อาจต้องรับผิดฐานฆ่าผู้อื่น** กล่าวคือ ผู้ซึ่งใช้อาวุธปืนยิงผู้ก่อภัยอาจมีความผิดไม่ว่าจะเป็นเพราะไม่อาจอ้างเหตุป้องกันก็ดี เป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุก็ดี ทั้งนี้แม้เป็นการปกป้องชีวิตและทรัพย์สินในเคสสถานของตนก็ตาม ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2019/2514 วินิจฉัยว่า จำเลยได้ฟันผู้ตายถึงแก่ความตายจริง ปัญหาที่ว่าจำเลยได้ทำร้ายโดยป้องกัน อันกฎหมายถือว่าไม่มีความผิดหรือไม่ เมื่อจำเลยไม่ได้รับว่าได้กระทำผิด ก็เป็นหน้าที่ของโจทก์ผู้กล่าวหาที่จะต้องนำสืบให้เห็นว่าการกระทำนั้นได้เป็นความผิดจริงแต่การนำสืบในกรณีอย่างนี้ก็ไม่จำเป็นจะต้องอาศัยคำประจักษ์พยานมาเบิกความตั้งทำนองที่ศาลอุทธรณ์มีความเห็นมานั้นไม่ ถ้อยคำพยานและเหตุผลแวดล้อมก็อาจมีน้ำหนักพอให้วินิจฉัยได้ว่าเป็นการป้องกันหรือไม่ แล้วศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยฆ่าผู้ตายโดยมิใช่เป็นการป้องกัน จำเลยมีความผิดให้บังคับคดีไปตั้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น (ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, 2514) ในส่วนของปัญหาข้อกฎหมาย **ประการแรก พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490** (พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490, 2490) **ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของคุณลักษณะของผู้ซึ่งจะขออนุญาตว่ามีความเหมาะสมทั้งด้านทักษะการใช้อาวุธปืนอย่างปลอดภัย ความพร้อมทางจิตใจในการครอบครองอาวุธปืน และความสามารถในการชดใช้ความเสียหาย** หากเกิดความเสียหายจากการกระทำของตน นอกจากนี้คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 289/2552 จำกัดการจำหน่ายอาวุธปืนให้อาวุธปืนที่ขอบด้วยกฎหมายมีจำนวนจำกัด ส่งผลให้อาวุธปืนที่ขอบด้วยกฎหมายมีราคาสูง การเข้าถึงอาวุธปืนที่ขอบด้วยกฎหมายจึงกระทำได้ยาก ความต้องการอาวุธปืนที่ไม่ขอบด้วยกฎหมายจึงมีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะหาซื้อได้ง่ายและราคาไม่สูงมากเมื่อเทียบกับอาวุธปืนที่ขอบด้วยกฎหมาย **ประการที่สอง กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้อาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ แต่ไม่ได้กำหนดว่ากรณีใดเป็นการพาอาวุธปืนติดตัว** อีกทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้มีความชัดเจนในรายละเอียดว่า การพาอาวุธปืนไปโดยมีเหตุสมควรจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นเหตุให้เกิดปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ลักลั่นกันของเจ้าพนักงาน รวมตลอดถึงอาจเป็นช่องทางการใช้ดุลพินิจโดยทุจริตด้วย **ประการที่สาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68** (ประมวลกฎหมายอาญา, 2499) **ไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เฉพาะกรณีการใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินในเคสสถาน** แม้กฎหมายจะบัญญัติให้บุคคลสามารถกระทำการป้องกันสิทธิให้พ้นจากภัยอันตรายได้ แต่หากมีการใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัว ในบางกรณีศาลอาจพิพากษาว่าเป็นการกระทำเกินสมควรแก่เหตุ ไม่อาจอ้างการป้องกันเพื่อยกเว้นความผิด ผู้กระทำจึงต้องรับผิดในการกระทำด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางกรณีที่ที่เกิดเหตุเป็นเคสสถาน และผู้กระทำการใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินในเคสสถานอาจต้องรับผิดด้วยเหตุที่ไม่อาจอ้างการป้องกันโดยขอบด้วยกฎหมายเช่นกัน อันไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อที่ 3 ซึ่งได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับสิทธิการมีชีวิตไว้ดังนี้ “ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล” (กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2551) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อที่ 11 ซึ่งได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับสิทธิการมีชีวิตไว้ดังนี้ “บุคคลทุกคนมีสิทธิในชีวิตที่มีมาแต่กำเนิด อันเป็นสิทธิที่จะต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลใดจะถูกพรากชีวิตมิได้ เว้นแต่เป็นไปตามกฎหมาย” (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2556) จึงควรอย่างยิ่งที่จะดำเนินการ (1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน (2) ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทาง

กฎหมายของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย (3) เพื่อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายโดยนำกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 1. ทำให้ทราบแนวคิดทฤษฎีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน 2. ทำให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย 3. เพื่อเสนอแนะในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน โดยนำกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย โดยพิจารณาจากประสิทธิภาพของมาตรการทางกฎหมายของราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน ผลกระทบทางสังคมในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย
3. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายโดยนำกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรวิจัย มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กล่าวคือ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิต (Right to Life) สิทธิป้องกันตนเอง (Right of Self-Defense) ทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน (The Theory of Demand and Supply) หลักการให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ (The Presumption of Innocence) และคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ ตลอดจนปัญหาการใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบฆ่าผู้อื่น โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา กฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธ และประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกฎหมายอาวุธปืนของสหราชอาณาจักร และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System) เช่น กฎหมายอาวุธและประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เปรียบเทียบกับกฎหมายของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ประมวลกฎหมายอาญา และคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 289/2552 (ออกคำสั่งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 คำพิพากษาศาลฎีกา ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยสารทางกฎหมาย เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตทั้งของราชอาณาจักรไทยและของต่างประเทศ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา สรุปและข้อเสนอนแนะ โดยผู้วิจัยได้กำหนดการออกแบบการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาตรการทางกฎหมาย เอกสารงานวิจัยในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนแล้วนำมาตั้งคำถาม

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนนำไปเก็บข้อมูล
ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ที่ผ่านความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ ได้แก่

2.1 เครื่องบันทึกภาพและเสียงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบถ้วน

2.2 การจดบันทึกขณะและหลังการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจดบันทึกย่อข้อมูลสำคัญ ๆ ในขณะที่ยัง เกี่ยวกับการแสดงสีหน้า ท่าทาง แล้วนำมาบันทึกรายละเอียดเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์

มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มผู้พิพากษา จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มพนักงานอัยการ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มทนายความ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มเจ้าพนักงานตำรวจ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 5 คือ กลุ่มฝ่ายปกครอง จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 6 คือ กลุ่มผู้จำหน่ายอาวุธปืน จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 7 คือ กลุ่มประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 5 คน และกลุ่มที่ 8 คือ บุคลากรซึ่งเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน 1 คน.

โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

แหล่งปฐมภูมิ มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่จะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกระบวนการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูล จากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเสนอต่อบุคคล เจ้าของกิจการและหน่วยงานที่จะเข้าไปขอสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

3.1 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) คือ สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเรียงลำดับประเด็นคำถามตามแบบฟอร์มสัมภาษณ์เชิงลึก

3.2 บันทึกการสนทนาในกระดาษ เครื่องบันทึกภาพ และเครื่องบันทึกเสียง

แหล่งทุติยภูมิ ได้มาจากแหล่งเอกสาร เช่น กฎหมายในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีพาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนงานวิจัยของราชอาณาจักรไทยและของต่างประเทศ ตำรา หนังสือ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน โดยแบ่งวิเคราะห์เป็นประเด็น 1) ปัญหาความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน 2) ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ และ 3) ปัญหาการใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบฆ่าผู้อื่นด้วย

อาวุธปืนเป็นอาวุธที่สามารถใช้หยุดการกระทำ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนในประเด็นปัญหา 1) ความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน 2) ความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ และ 3) การใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินอาจต้องรับผิดฐานฆ่าผู้อื่น ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิต (Right to Life) สิทธิป้องกันตนเอง (Right of Self-defense) ทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน (The Theory of Demand and Supply) หลักการให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ (The Presumption of Innocence)

2. สำหรับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนของต่างประเทศและกฎหมายของราชอาณาจักรไทย แบ่งพิจารณาได้ดังนี้ **ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา** กฎหมายควบคุมอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) อนุญาตให้แต่ละรัฐออกกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนของตนเองได้ ครอบคลุมถึงกฎหมายดังกล่าวไม่ขัดแย้งกับกฎหมายของรัฐบาลกลาง ซึ่งรัฐแคลิฟอร์เนียมีบทบัญญัติให้ผู้ซื้อจะต้องผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติอาวุธปืนส่วนบุคคลก่อนซื้ออาวุธปืน ต้องมีประกาศนียบัตรการใช้อาวุธปืนอย่างปลอดภัย ต้องผ่านการทดสอบข้อเขียนเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาวุธปืน ในการพาอาวุธปืนพกด้วยยานพาหนะต้องเก็บอาวุธปืนในหีบเก็บสัมภาระท้ายยานพาหนะที่ถูกล็อกหรือภายในห้องโดยสารโดยอยู่ในลักษณะที่ปิดล็อกไว้ การพาอาวุธปืนติดตัวต้องมีใบอนุญาตให้พาอาวุธปืนติดตัว มีการบัญญัติกฎหมาย Castle Doctrine ให้สิทธิประชาชนป้องกันตนเองเพราะมีผู้บุกรุกเข้ามาในบ้านโดยไม่ได้รับอนุญาต แม้ว่ารัฐแคลิฟอร์เนียจะไม่มีกฎหมาย Stand Your Ground แต่ยอมรับในสิทธิของแต่ละบุคคลในการใช้กำลังโดยไม่ต้องพยายามหลบหนีก่อน (Duty to Retreat) **ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์** มีกฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธ และประมวลกฎหมายอาญาบังคับใช้ กล่าวคือ กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนที่สำคัญมี 2 ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด ค.ศ. 1913 (พ.ศ. 2456) มีบทบัญญัติให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจออกใบอนุญาตต้องปฏิเสธการออกใบอนุญาตหากพบว่าผู้ขออนุญาตไม่ใช่ผู้ซึ่งเหมาะสมและสมควรที่จะได้รับใบอนุญาต หรือเป็นการขัดต่อประโยชน์สาธารณะ ส่วนกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการครอบครองอาวุธปืนและกระสุนปืนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การพาและการใช้อาวุธปืน การใช้สิทธิในการป้องกันสามารถกระทำถึงขั้นให้ผู้ก่อภัยถึงแก่ความตายได้ **สำหรับสหราชอาณาจักร** มีพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืน ครอบครอง ซื้อหรือได้มาซึ่งอาวุธปืนโดยไม่มีใบอนุญาตอาวุธปืน ใบอนุญาตอาวุธปืนให้มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับมอบหรือต่ออายุครั้งสุดท้าย แต่ผู้บัญชาการตำรวจท้องที่ที่อาศัยอาจต่ออายุได้อีก 5 ปี การขนส่งอาวุธปืนควรเก็บอาวุธปืนไว้ในกระเปาะที่ล็อกไว้หรือพื้นที่บรรจุทุกสัมภาระที่ปลอดภัยอื่น ๆ ของรถยนต์และควรวางให้พ้นสายตาจากผู้ซึ่งเดินผ่านไปมา สำหรับการป้องกันตนเอง หากอยู่ในบ้านของตนเองและกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น สามารถใช้กำลังป้องกันได้โดยไม่ต้องรอถูกประทุษร้ายก่อน แม้ผู้บุกรุกถึงแก่ความตาย หากเป็นการป้องกันพอสมควรแก่เหตุ ถือว่าเป็นกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย **ส่วนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี** มีกฎหมายควบคุมอาวุธของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาวุธปืนที่ดีที่สุดในทวีป มีการกำหนดคุณสมบัติผู้ขอใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน การอนุญาตให้พาอาวุธปืนติดตัวโดยมีใบอนุญาต การอนุญาตให้ยิงปืนต้องมีใบอนุญาต การขนส่งอาวุธปืนที่ไม่พร้อมใช้งานหรือเข้าถึงได้จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดในเรื่องของการจัดเก็บอาวุธปืนหรือกระสุนปืน สำหรับการป้องกันตัวนั้นกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีอนุญาตให้มีการป้องกันตนเอง

จากการประทุษร้ายอันมิชอบด้วยกฎหมายได้ **สำหรับราชอาณาจักรไทย** พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ห้ามมิให้พาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วน ตามสมควรแก่พฤติการณ์ กำหนดบุคคลต้องห้ามมิให้ได้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน การจำกัดจำนวนอาวุธปืนตามใบอนุญาตสำหรับการค้า สำหรับการป้องกันตนเองโดยชอบด้วยกฎหมายเมื่อเป็นการป้องกัน “พอสมควรแก่เหตุ” หมายถึง การป้องกันด้วย “วิธีทางน้อยที่สุด” และ “ไม่เกินสัดส่วน” การป้องกัน “ไม่เกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน” จากการศึกษากฎหมายควบคุมอาวุธปืนของราชอาณาจักรไทย และต่างประเทศ พบว่า ทั้งในสหรัฐอเมริกา (รัฐแคลิฟอร์เนีย) สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทยล้วนแต่มีการกำหนดอายุผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธปืน คุณสมบัติหรือคุณสมบัติต้องห้ามในการขอใบอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน หลักเกณฑ์การพาอาวุธปืน หลักเกณฑ์การพาอาวุธปืนติดตัว และหลักเกณฑ์การป้องกันตัว ด้วยกันทั้งสิ้น

3. ในการเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายโดยนำกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย จากการการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีจำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ เจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายปกครอง ผู้จำหน่ายอาวุธปืน ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย และบุคลากรซึ่งเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวม 35 คน เพื่อประกอบการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ **1) ความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน** เห็นว่า ควรพิจารณาคณะสมบัติของผู้ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้มีและครอบครองอาวุธปืนทั้งทางร่างกายและจิตใจ อาจเพิ่มจำนวนให้มีการจำหน่ายอาวุธปืนให้พอเหมาะ และเพิ่มโทษสำหรับผู้ครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย **2) ความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ** ควรมีการบัญญัติหลักเกณฑ์วิธีการพาอาวุธปืน โดยให้ผู้พาอาวุธปืนต้องจัดเก็บอาวุธปืนและกระสุนปืนแยกต่างหากออกจากกัน จัดเก็บในภาชนะที่ปิดล็อก กำหนดขั้นตอนการแจ้งความประสงค์การพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ **3) การใช้อาวุธปืนเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบฆ่าผู้อื่น** อาจไม่เคร่งครัดในหลักเรื่องของการป้องกัน แต่มุ่งให้ความคุ้มครองและปกป้องสิทธิในเคสสถาน ทั้งควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่า ผู้ซึ่งกระทำการป้องกันภายในเคสสถานของตนให้สันนิษฐานว่าเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

อภิปรายผล

ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วเห็นว่า

1. ในการศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน พบว่า สิทธิในการมีชีวิต (Right to Life) สิทธิป้องกันตนเอง (Right of Self-defense) และหลักการให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ (The Presumption of Innocence) เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องนำมาเป็นหลักในการควบคุมการมี พาอาวุธปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืน สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน (The Theory of Demand and Supply) เป็นหลักการในส่วนของ การกำหนดราคาอาวุธปืนที่ ชอบด้วยกฎหมาย ลดการใช้อาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.

2. จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศกับของราชอาณาจักรไทย แนวทางในการแก้ไขปัญหาเห็นควรดำเนินการตามกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา กฎหมายว่าด้วยอาวุธและวัตถุระเบิด กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธ และประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐสิงคโปร์

และกฎหมายอาวูรป็นของสหราชอาณาจักร และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System) เช่น กฎหมายอาวูรและประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งมีมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อนำมาปรับใช้ในกฎหมายไทยเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาวูรป็น และการป้องกันตัวโดยใช้อาวูรป็นของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมของราชอาณาจักรไทย

3. สำหรับการเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายโดยนักกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับกฎหมายไทย แบ่งพิจารณาได้ดังนี้ **1) ปัญหาความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวูรป็น** ควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งควรได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธโดยมุ่งเน้นว่า ผู้นั้นต้องไม่เป็นผู้กระทำความผิดอาญาบางประเภท ดิตยาเสพติต หรือมีอาการป่วยทางจิต ควรมีการตรวจความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ กำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวูรป็น เป็นผู้ผ่านการทดสอบความรู้และทักษะการใช้อาวูรป็นให้ปลอดภัย ได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ทางด้านจิตเวชว่าเป็นผู้มีความพร้อมทางสภาวะด้านจิตใจที่จะเป็นผู้ครอบครองอาวุธป็นได้ โดยจัดให้มีการตรวจความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง หากไม่ผ่านการทดสอบความรู้และทักษะการใช้อาวูรป็นให้ปลอดภัย หรือผลการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ทางด้านจิตเวชพบว่าเป็นผู้มีภาวะความผิดปกติทางจิตสูงเสี่ยงต่อการใช้อาวูรป็นในการก่อเหตุร้าย กฎหมายต้องบังคับให้มีการดำเนินการจำหน่ายอาวุธป็นดังกล่าวแก่ผู้มีคุณสมบัติรายอื่นต่อไป และจะต้องนำอาวุธป็นมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบว่าอาวุธป็นยังอยู่ในความครอบครองของตนและไม่ได้ดัดแปลงสภาพอาวุธป็น ทั้งควรดำเนินการให้ราคาอาวุธป็นที่ขอบด้วยกฎหมายมีราคาตกลงจากปัจจุบัน อันเป็นการสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน กฎของอุปสงค์ (Law of Demand) คือ “ปริมาณอุปสงค์สินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาของสินค้าหรือบริการชนิดนั้น เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่” (มัญญ โตะะ ยามา และบัณฑิต ผังนรินทร์, 2561) กล่าวคือ ปริมาณการซื้อสินค้าและบริการใด ๆ ชนิดใดชนิดหนึ่งย่อมเป็นปฏิภาคส่วนกลับ (Inverse Relation) กับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ (จำนวนการซื้อจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาสินค้า) กล่าวคือ หากสินค้าราคาสูงขึ้น ผู้ซื้อจะซื้อน้อยลง แต่หากสินค้าราคาถูกลง ผู้ซื้อจะซื้อมากขึ้น (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2563) **2) ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวทางการปฏิบัติในการพาอาวุธป็นไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ** ควรกำหนดวิธีการในการพาอาวุธป็นดังเช่นที่ต่างประเทศระบุไว้ ไม่ว่าจะเป็นการแยกเก็บอาวุธป็นกับกระสุนป็นไว้ต่างหากจากกัน โดยเก็บอาวุธป็นในหีบเก็บสัมภาระท้ายยานพาหนะที่ถูกล็อก หรือภายในห้องโดยสารโดยเก็บอาวุธป็นที่ไม่บรรจุกระสุนป็นไว้ในภาชนะที่ปิดล็อกและเก็บกระสุนป็นไว้ในภาชนะที่ปิดล็อกแยกต่างหากจากอาวุธป็น เพื่อให้การพาอาวุธป็นไปในขณะเดินทางไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ ไม่ใช่เป็นการพาอาวุธป็นติดตัวซึ่งมีลักษณะที่สามารถนำอาวุธป็นดังกล่าวมาก่อภัยได้ในทันที ควรหาวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้มีความจำเป็นต้องพาอาวุธป็นไปในที่สาธารณะสามารถแจ้งความประสงค์ในการพาอาวุธป็นไป ทั้งนี้อาจกำหนดให้มีการลงบันทึกประจำวันกับเจ้าพนักงานตำรวจก่อนการพาอาวุธป็นไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ โดยระบุรายละเอียดในส่วนของกระสุนป็นชนิดและประเภทใด จำนวนเท่าใด ไปในสถานที่ใด ใช้เส้นทางใดในการเดินทาง ในวันและเวลาใด และให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีเหตุสมควรในการพาอาวุธป็นไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ ทั้งอาจนำเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกโดยการสร้างแอปพลิเคชัน **3) ปัญหาการใช้อาวูรป็นเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบฆ่าผู้อื่น** การใช้อาวูรป็นเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินควรยึดหลักกฎหมาย Castle Doctrine กล่าวคือ การให้สิทธิแก่ประชาชนในการป้องกันตัวเอง ในกรณีที่มีผู้บุกรุกเข้ามาในเคหสถานโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินมีค่าภายในเคหสถาน ผู้ซึ่งใช้อาวูรป็นยิงผู้บุกรุกเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินที่มีค่าภายในเคหสถานของตน ควรได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการป้องกันโดยชอบตามกฎหมายและไม่ถือว่าเป็นการกระทำเกินกว่าเหตุ เว้นแต่จะเป็นการกระทำด้วยอาวุธที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหมายความว่ารวมถึงอาวุธที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทุกประเภท เช่น อาวุธป็นที่ครอบครองโดยไม่ได้อุทธรณ์ ก็จะไม่ได้รับความ

คุ้มครองตามบทสันนิษฐานดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อคงความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายซึ่งมุ่งคุ้มครองสุจริตชน อันเป็นการสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีในส่วนของสิทธิในการมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นบุคคลใดรวมถึงรัฐก็ไม่มีสิทธิหยุดการมีชีวิตของบุคคลใดได้ นอกจากนี้รัฐยังมีหน้าที่หามาตรการที่เหมาะสมในการปกป้องคุ้มครองบุคคลด้วยการออกกฎหมาย และจะต้องดำเนินการเพื่อปกป้องบุคคลเมื่อตกอยู่ในอันตราย (Equality and human Rights Commission, 2021) สิทธิในการมีชีวิตปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ในข้อที่ 3 ได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับสิทธิการมีชีวิตไว้ดังนี้ “ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล” (กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2551) สิทธิป้องกันตัว (Right of Self-defense) เมื่อสิทธิในการมีชีวิตเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะชีวิตที่ถูกพรากไปมีอาจกลับไปแก้ไขได้ การอนุญาตในการป้องกันตัวจึงเกิดขึ้นจากสิทธิในการมีชีวิต โดยที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธินี้ ดังนั้นมนุษย์จึงมีสิทธิที่จะปกป้องตนเองจากผู้ซึ่งกระทำการประทุษร้ายได้ (Fiona Leverick, 2006) สำหรับการป้องกันตนเองนี้มีหลักที่จะต้องพิจารณาอีก 3 หลัก ได้แก่ 1) Duty to Retreat เมื่อมีการอ้างว่าเป็นการป้องกันตัวนั้น ศาลจะต้องพิจารณาจากหลัก 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก จำเลยได้มีการหลีกเลี่ยงอันตราย โดยล่าถอยไปที่กำแพง (Retreat to the wall) ประการต่อมา จำเลยมีความจำเป็นในการฆ่าผู้ก่อภัยเพื่อป้องกันตัวเองให้พ้นจากความตายหรือการบาดเจ็บสาหัส (Richard Maxwell Brown, 1991) 2) Castle Doctrine คือ สิทธิปกป้องตนเองภายในเคหสถานของตน (place where he or she has a right to be) (Michael Siegel, 2022) ซึ่งเป็นแนวคิดทางกฎหมาย กล่าวคือ ที่อยู่อาศัยของตนเป็นพื้นที่พิเศษที่บุคคลได้รับความคุ้มครองและความคุ้มกันบางประการ โดยไม่จำเป็นต้องล่าถอยก่อนถึงจะทำการป้องกันตนเองจากการประทุษร้าย และผู้ซึ่งกระทำเช่นนั้นไม่ต้องกลัวว่าจะถูกดำเนินคดี (Wikipedia, the free encyclopedia, 2023) 3) Stand Your Ground (No Duty to Retreat) เป็นกฎหมายคุ้มครองบุคคลหรือใช้กำลัง โดยได้ขยายสิทธิในการใช้กำลังในการป้องกันตัว รวมทั้งใช้กำลังจนถึงแก่ความตายได้ โดยไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือทางแพ่ง อันเป็นการยกเลิกหน้าที่ในการถอยหนีก่อนใช้กำลัง ตามกฎหมายจารีตประเพณีเมื่อถูกโจมตี สำหรับการป้องกันตัวเองหรือผู้อื่นด้วย (ZACHARY L. WEAVER, 2008) และได้ขยายขอบเขตสิทธิในการป้องกันตัวเองตามหลัก Castle Doctrine จากการมีสิทธิในการป้องกันตัวเองเพียงแคในเคหสถานของตน ให้สามารถกระทำการป้องกันตัวเองได้แทบจะทุกสถานที่ โดยสามารถใช้กำลังถึงตายได้ (Michael Siegel, 2016) และหลักการให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ (The Presumption of Innocence) ในการดำเนินคดีอาญานั้นภาระการพิสูจน์ (Burden of proof) จึงตกอยู่กับผู้เป็นโจทก์ ส่วนผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไม่มีสิทธิจะให้การหรือไม่การก็ได้ การที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยนิ่งเฉยหรือไม่ให้การต่อสู้คดีก็ไม่ถือว่าเป็นการยอมรับตามข้อกล่าวหาของโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงมีหน้าที่นำพยานหลักฐานเข้าสืบ (Burden of adducing evidence หรือ Order of proof) (อภิวัฒน์ สุตสาว, 2559)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมี พาวเวอร์ปืน และการป้องกันตัวโดยใช้อาวุธปืนที่จะได้รับผลมากที่สุด คือ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้ 1) **ปัญหาความไม่เหมาะสมของหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน** ผู้วิจัยเห็นว่า 1) ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพิ่มเติม กล่าวคือ ผู้มีสิทธิได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนต้องผ่านการทดสอบทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และกฎแห่งความปลอดภัยในการใช้อาวุธปืน ผ่านการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ทางด้านจิตเวชว่าเป็นผู้มีความพร้อมทางสภาวะด้านจิตใจที่จะเป็นผู้มีและใช้อาวุธปืน และแสดงความสามารถในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการใช้อาวุธปืน อีกทั้งผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะต้องนำอาวุธปืนมาแสดงแก่เจ้า

พนักงานเป็นประจำ 2) เพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน โดยเพิ่มบุคคลซึ่งเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ บุคคลซึ่งเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือความผิดอื่นโดยมีหรือใช้อาวุธปืน 3) ให้ร้านค้าอาวุธปืนสามารถจำหน่ายอาวุธปืนได้มากกว่าปัจจุบัน เพื่อให้อาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายมีราคาต่ำลง ลดการซื้ออาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย 2) **ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ** ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ กล่าวคือ การเก็บอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ได้บรรจุกระสุนปืนไว้ในภาชนะที่ปิดล็อก ในลักษณะที่ไม่สามารถหยิบฉวยอาวุธปืนมาใช้ได้ทันทีทันใด แยกกระสุนปืนเก็บในภาชนะที่ปิดล็อกต่างหากจากภาชนะที่บรรจุอาวุธปืน หรือเก็บอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ได้บรรจุกระสุนปืนไว้ในห้องเก็บสัมภาระของยานพาหนะที่ล็อกโดยไม่สามารถหยิบฉวยอาวุธปืนมาจากห้องโดยสารได้ ไม่ถือว่าเป็นการพาอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ 2) ต้องแก้ไขโทษปรับสำหรับความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะให้สูงขึ้น 3) ต้องเพิ่มเติมโทษสำหรับความผิดฐานพาอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ 4) ต้องบัญญัติให้การพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ เป็นความผิดตามบทบัญญัติเฉพาะตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แยกต่างหากจากความผิดฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 5) ต้องกำหนดโทษความผิดฐานพาอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ โดยไม่มีเหตุสมควร 6) ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยมีเหตุสมควร กล่าวคือ ถ้าได้มีการแจ้งแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจว่าจะพาอาวุธปืนไปสถานที่ใด เมื่อใด เพื่อการใด ให้สันนิษฐานว่าเป็นการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยมีเหตุสมควร โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนสามารถแจ้งความประสงค์ในการพาอาวุธปืนผ่านช่องทางออนไลน์ได้ 3) **ปัญหาการปกป้องชีวิตและทรัพย์สินภายในเคหสถานของตน** ต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 หากเป็นการกระทำเพื่อให้พ้นจากอันตรายหรือน่าจะ เป็นอันตรายซึ่งเกิดจากผู้ไม่มีเหตุอันสมควรเข้ามาในเคหสถาน และผู้มีสิทธิครอบครองหรือบิรวารในเคหสถานได้กระทำต่อผู้ไม่มีเหตุอันสมควรเข้ามาในเคหสถานในขณะนั้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายและพอสมควรแก่เหตุ เว้นแต่จะเป็นการกระทำด้วยอาวุธที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับอาวุธปืนสวัสดิการ กล่าวคือ จุดประสงค์ของอาวุธปืนสวัสดิการ คือ การจัดหาอาวุธปืนในราคาไม่แพงเพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเจ้าหน้าที่รัฐจะได้มีอาวุธปืนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจะกำหนดการห้ามโอนเปลี่ยนมือหรืออาจเปลี่ยนมือได้ต่อเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 5 ปี ดังนั้น หากผู้ซึ่งได้รับอาวุธปืนสวัสดิการประสงค์จะขายอาวุธปืนก่อนครบกำหนด 5 ปี หรือขายให้แก่บุคคลผู้ซึ่งไม่มีสิทธิขอให้มีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาจใช้วิธีการซื้อขายแบบโอนลอย จากนั้นจึงอ้างว่าอาวุธปืนสวัสดิการสูญหาย ทั้งที่แท้จริงแล้วผู้ซึ่งได้รับอาวุธปืนสวัสดิการนำอาวุธปืนสวัสดิการไปจำหน่ายให้แก่ผู้อื่นโดยมุ่งหวังกำไร ทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทางราชการและส่งผลให้ผู้ไม่มีสิทธิมีและใช้อาวุธปืนได้อาวุธปืนไปครอบครอง

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพงษ์ โสภาก อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตทุกท่านซึ่งให้ความช่วยเหลืออย่างดี ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา ฤกษ์งาม ผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ศรีเกตุ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ว่าที่พันตรี ดร.เกรียงไกร กาญจนคูหา กรรมการสอบคุชชินีพนธ์ ซึ่งกรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาแนะนำในการทำคุชชินีพนธ์ฉบับนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2551). ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการต่างประเทศ.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก https://aichr.org/wp-content/uploads/2019/02/AHRD_Booklet_FIN_13_June.pdf
- ประมวลกฎหมายอาญา. (2499). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 73 ตอนที่ 95 ฉบับพิเศษ หน้า 1 (15 พฤศจิกายน 2499).
- พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. (2490). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 64 ตอนที่ 42 หน้า 556 (9 กันยายน 2490).
- มนูญ โต๊ะยามา และบัณฑิต ผังนิรันดร์. (2561). เอกสารสอนชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2563). บทที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพ. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก <https://www.coursehero.com/file/77060491/2-140116013035-phpapp02pdf/>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา. (2514). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2019/2514. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก <https://deka.in.th/view-32964.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา. (2540). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5925/2540. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก <https://deka.in.th/view-92208.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา. (2558). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14150/2558. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก <https://shorturl.asia/Cp07j>
- อภิวัฒน์ สุตสาว. (2559). ปัญหาเกี่ยวกับบทข้อสันนิษฐานความรับผิดชอบของบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลในระบบกฎหมายของประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2566 จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/Sub_Jun/8think/think48.pdf
- Equality and human Rights Commission. (2021). Article 2 Right to life. Retrieved September 1, 2023, from <https://www.equalityhumanrights.com/en/human-rights-act/article-2-right-life>
- Fiona Leverick. (2006). Killing in self-defence Published in the United States. Retrieved September 1, 2023, from <https://global.oup.com/academic/product/killing-in-self-defence-9780199283460?cc=th&lang=en&#>
- Michael Siegel. (2016). New public database reveals striking differences in how guns are regulated from state to state. Retrieved September 1, 2023, from <https://theconversation.com/new-public-database-reveals-striking-differences-in-how-guns-are-regulated-from-state-to-state-78015>
- Michael Siegel. (2022). New Evidence for State-Specific Heterogeneity in the Association of Stand Your Ground Laws With Firearm Violence. Retrieved September 1, 2023, from <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2789159?resultClick=1>

- Richard Maxwell Brown. (1991). No Duty to Retreat: Violence and Values in American History and Society. The United States of America: University of Oklahoma Press Norman and Oxford.
- Wikipedia, the free encyclopedia. (2023). Castle doctrine. Retrieved September 1, 2023, from https://en.wikipedia.org/wiki/Castle_doctrine#cite_ref-njsd_1-1
- ZACHARY L. WEAVERT. (2008). Florida's "Stand Your Ground" Law: The Actual Effects and the Need for Clarification. The United States of America: University of Miami Law.